

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ
ΣΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΟΥ Δ΄ ΜΟΝΑΣΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ
ΤΩΝ Ι. ΜΟΝΩΝ ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗΣ ΚΑΙ ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΛΕΥΚΑΔΟΣ
ΜΕ ΘΕΜΑ: «Ο ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΤΗΣ ΕΚΚΟΣΜΙΚΕΥΣΗΣ»
(Παρασκευή, 20 Οκτωβρίου 2023)

*Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Νικοπόλεως και Πρεβέζης κ.κ.
Χρυσόστομε, εκπρόσωπε τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου,*

*Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Ἐλασσῶνος κύριε κ. Χαρίτων,
ἐκπρόσωπε τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,*

Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,

*Πανοσιολογιώτατοι Ἅγιοι Καθηγούμενοι καί λοιποί σεβαστοί Πατέρες
καί Ἀδελφοί,*

Ὡσιώτατοι Μοναχοί καί Μοναχές,

Ἐλλογιμώτατοι κύριοι Καθηγητές,

Ἐντιμότετοι κύριοι τοπικοί Ἀρχοντες καί λοιποί ἐκλεκτοί Σύεδροι,

*«Ὡς εὖ παρέστητε!», θά ἤθελα νά πῶ σέ ὅλους μαζί καί στόν καθένα
ξεχωριστά, καθώς σᾶς ὑποδέχομαι στήν Θεόσωστη Ἐπαρχία μας.*

*Ἀγάλλομαι εἰλικρινῶς ὡς ἀδελφός ἐν Κυρίῳ ἢ καί πατήρ πνευματικός,
ἀντικρύζοντας στό ἱερό τοῦτο σκήνωμα τῆς Παρθένου τήν ἱερά αὐτή
συνδρομή «χοροῦ ἐκλεκτῶν, πληθύος ἀνατεθειμένης Θεῷ, συνοδίας
ἐπομένης Χριστῷ, Σταυρόν κρατούσης καί Σταυρῷ κρατυνομένης», κατά
τόν ἱερόν Θεόληπτον Φιλαδελφείας.*

Αγάλλομαι ακόμη καί ἐκφράζω τήν ἀνυπόκριτον ἐν Κυρίῳ καύχησίν μου, διά τήν κατά Θεόν αὔξησιν καί πρόοδον τοῦ μοναχισμοῦ στόν εὐλογημένο τόπο μας. Στή διοργάνωση τοῦ ἤδη, σὺν Θεῷ, ἀρχομένου Δ' Μοναστικοῦ Συνεδρίου, τήν Ἱερά Μονή Φανερωμένης Λευκάδος, ἡ ὁποία πρό εἰκοσαετίας διωργάνωσε τό πρῶτο ἀντίστοιχο Συνέδριο στή Λευκάδα, συνέδραμε καί ἡ ἐν τῷ μεταξύ ἐπαναλειτουργήσασα ἑτέρα ἀνδρῶα Μονή τῆς νήσου, Ἱερά Μονή Ἀγίου Ἰωάννου Προδρόμου στό Λιβάδι.

Ἐκεῖ πού γιά δεκαετίες εἶχαν σωρευθεῖ σωροί ἐρειπίων στή θέση τῶν παλαίφατων καί ἱστορικῶν μοναστηριῶν τοῦ νησιοῦ μας, ἔχουν ἀναστηλωθεῖ πλέον τῶν περισσοτέρων τά Καθολικά· ἔχουν συνταχθεῖ μελέτες ἀποκατάστασης καί συντήρησης τῶν τοιχογραφιῶν γιά τά ὑπόλοιπα· καίει λιβάνι καί προσφέρεται ἡ Ἀναίμακτος Θυσία ὑπέρ τῶν κτιτόρων, τῶν προαπελθόντων πατέρων καί τῶν περιλειπομένων· ὑφίσταται καί γυναικεία μοναστική ἀδελφότης στό νοτιώτερο ἄκρο τοῦ νησιοῦ μας, σέ μία ακόμη πνευματική ἔπαλξη καί καταβάλλεται ἀγώνας μέγας, ὥστε τά μέν μοναστήρια μας νά διαλάμπουν στόν κόσμον «ὡς φανός ἐν θυέλλῃ», οἱ δέ ἐν αὐτοῖς «ἱερῶς ἡσυχάζοντες» νά γίνονται «φῶς ἀνθρώποις» μέ τήν συνεπή καί Θεοφιλή «μοναδική πολιτεία» τους.

Σᾶς ὑποδεχόμεθα, σεβαστοί πατέρες καί ἀγαπητοί ἀδελφοί καί ἀδελφαί, προσβλέποντες στήν ἐκδηλη καί ἀψευδή φανέρωση «τῆς ἐνότητος τῆς Πίστεως ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης»¹ μέσα στήν κοινωνία τοῦ Ἐνός Ἄρτου καί τοῦ Ποτηρίου, ἀλλά καί μέσα στήν ὅλη κοινοβιακή ζωή τοῦ τριημέρου Συνεδρίου.

Τό θέμα, σημαντικό, πρόσφορο γιά βαθύ προβληματισμό: «Ὁ Ὁρθόδοξος Μοναχισμός καί οἱ κίνδυνοι τῆς ἐκκοσμίκευσης». Γιά τήν

¹ Πρβλ. Ἐφ. 4, 3.

Ἐκκλησία μας εἶναι σαφές ὅτι ἄλλο ὁ Χριστός καί ἄλλο ὁ κόσμος. Ὁ κόσμος ἔχει ἄλλον «ἄρχοντα», τόν διάβολο· Εἶναι θεράπων τοῦ «ἀντιχρίστου»² καί «κεῖται ἐν τῷ πονηρῷ»³. Ὅμως «ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω»⁴, ὅπως διαβεβαιώνει ὁ Ἰδιος ὁ Κύριος, λίγο πρὶν τό Πάθος καί παρακαλεῖ τόν Πατέρα νά «τηρήσει» ἔξω ἀπό τόν κόσμο, ἀπείραστους καί ἀπρόσβλητους, τούς Μαθητές Του -ὄχι μόνον τούς δώδεκα, ἀλλά ὅσους στό μέλλον Τόν ἀκολουθήσουν.

Ἀγαπητοί πατέρες καί ἀδελφοί,

Ἐπιλέγοντας τόν μονήρη βίο, ἐπιλέξαμε νά «αὐτοεξορισθοῦμε» ἀπό τόν «κόσμο»· νά μείνουμε «ἔξω τῆς παρεμβολῆς». Τήν πρόσκαιρη θλίψη καί κακοπάθεια, Ἐκεῖνος πού νίκησε τόν κόσμο, ὑπόσχεται ὅτι θά διαδεχθεῖ ἡ χαρά.

Φτάνει νά εἴμαστε σταθεροί στήν ἐπιλογή μας –τόσον ὡς πρόσωπα, ὅσο καί ὡς μοναστικές κοινότητες. Ἄς μήν αὐταπατώμεθα, βέβαια. Οἱ σύγχρονοι μοναχοί καλούμαστε νά βαδίσουμε ἐπὶ τὰ ἵχνη τῶν Ἀγίων Πατέρων, δέν παύουμε ὅμως νά εἴμαστε παιδιά τῆς ἐποχῆς μας. Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ἰσορροπεῖ σέ δύο βάρκες: τοῦ Χριστοῦ καί τοῦ κόσμου. Ἄλλοτε τὰ καταφέρει καί ἄλλοτε βυθίζεται στό πέλαγος. Ἄς μήν ἐπαιρόμαστε ὅτι δήθεν διαφέρουμε, διότι «ὁ δοκῶν ἐστᾶναι βλέπτω μή πέση». Ἐξάλλου, ὁ «ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου», «ὡς λέων ὠρνόμενος ζητῶν τίνα καταπίη», ἐλλοχεύει ντυμένος σύγχρονα ἐνδύματα.

Απὸ τήν ἄλλη, μήν λησμονοῦμε ὅτι ὁ Ὁρθόδοξος μοναχισμός δέν ἔχει διαφορετική ἀποστολή ἀπὸ ἐκείνη τῆς Ἐκκλησίας μας, πού δέν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τήν σωτηρία τοῦ κόσμου, τό μπόλιασμά του μέ τόν Χριστό καί

² Α' Ἰω. 4, 3.

³ Α' Ἰω. 5, 19.

⁴ Ἰω. 12, 31· 14, 30· 16, 11.

τήν ἐπισυναγωγή του στή μερίδα τῶν σωζομένων. Ἐπομένως, οὔτε ἀδιαφορία γιά τήν τύχη τοῦ κόσμου χωρεῖ οὔτε κατάκριση τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πελαγοδρομούντων ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας μας, ἐγγάμων ἤ ἀγάμων, πού καλοῦνται ἀπό τόν Ἀπόστολο τῶν Ἐθνῶν νά μετέλθουν τά πάντα, «ἵνα πάντως τινάς σώσωσιν».

Τό πρώτιστο ὄπλο ἡμῶν τῶν μοναχῶν στόν ἀγώνα γιά τήν σωτηρία σύμπαντος κόσμου, εἰ δυνατόν, εἶναι ἡ προσευχή. Παράλληλα, ἡ ἐν Χριστῷ μαρτυρία, χωρίς νά συσχηματιζόμαστε μέ τόν κόσμο καί τά τοῦ κόσμου. Χωρίς νά ἀφήνουμε Κερκόπορτες ἀνοιχτές στά ἱερά καταγώγια τῆς ἀποταγῆς καί τῆς ἡσυχίας μας μέ τήν πρόφαση τῆς ἱεραποστολῆς...

Αὐτά θά πρέπει νά μᾶς προβληματίσουν στό πλαίσιο τοῦ τριημέρου αὐτοῦ Συνεδρίου, παράλληλα μέ τόν κοινό ἀγώνα ὅλων μας νά μήν ἐκπέσει αὐτό σέ μία ἀκόμη κοσμικοῦ τύπου σύναξη, ἀλλά νά διατηρήσει τήν ταυτότητα καί τόν τρόπο τῆς ἐν Χριστῷ ἱερᾶς συνάξεως προσώπων «μή μόνον κόσμου ἑαυτούς ἀπορρηξάντων, ἀλλά καί σαρκός ἕξω γενέσθαι φιλοτιμώτατα διηγωνισμένων»⁵.

Ἐπιτρέψατέ μοι στό τέλος τῆς εἰσαγωγικῆς αὐτῆς προσφωνήσεώς μου νά εὐχαριστήσω ἐν πρώτοις τήν Ἱεράν Σύνοδο τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ Ὅποία ἐν τῇ ἀξιοχρέῳ ποιμαντικῇ Αὐτῆς μερίμνῃ καί διά τό «ἐπίλεκτον τᾶγμα», τοὺς μοναχοὺς, ἔθεσε ὑπό τήν ὑψηλήν προστασίαν καί τήν αἰγίδα Της καί τό παρόν Δ' Μοναστικόν Συνέδριον, ἀποστείλασα μάλιστα ὡς ἐκπρόσωπον Αὐτῆς τόν πεφιλημένον καί πολυτίμητον ἐν Χριστῷ Ἀδελφόν, Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Ἐλασσῶνος κύριον κ. Χαρίτωνά, μεταφέροντα τόν σεπτόν καί φιλόστοργον Χαιρετισμόν Αὐτῆς.

⁵ Πρβλ. Βίος Ὁσίου Ὀνουφρίου.

Ἐν συνεχείᾳ, τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἀδελφούς Ἁγίους Ἀρχιερεῖς διότι ἀφίχθησαν εἰς τὴν νῆσον τῆς Λευκάδος, εὐλογοῦντες καὶ ἁγιάζοντες ἡμᾶς καὶ ἱερουργοῦντες πιστῶς τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ ὡς σύναδοι, ὁμιληταὶ ἢ πρόεδροι τῶν ἐπιμέρους συνεδριῶν.

Ὡσαύτως, εὐχαριστῶ τοὺς φύσει καὶ θέσει οἰκείους Πνευματικούς Πατέρας σας, τοὺς Ἐπισκόπους σας, διότι σᾶς ἐχορήγησαν τὴν ἀπαραίτητον κανονικὴν ἄδειαν, προκειμένου νὰ μετὰσχητε τοῦ Συνεδρίου. Σᾶς παρακαλῶ νὰ καταθέσετε εἰς αὐτοὺς, ἅμα τῇ ἐπιστροφῇ σας, τὸν ἀδελφικὸν μου χαιρετισμὸν καὶ τὴν εὐχαριστίαν μου, προτρέποντάς σας νὰ τοὺς τιμᾶτε κατὰ πάντα, ἐπιφυλάσσοντες εἰς αὐτοὺς τὴν ἐκκλησιαστικῶς αὐτονόητον ὑπακοήν, τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν μετ' αὐτῶν ἐνότητα, ὥστε ἀγογγύστως νὰ σηκώνουν τὸν Σταυρὸν τῆς πατρότητος.

Τὴν εὐχαριστία μου ὡσαύτως ἅς δεχθοῦν οἱ Πανοσιολογιώτατοι Καθηγούμενοι καὶ αἱ Ὁσιολογιώταται Γερόντισσαι, οἱ λοιποὶ κληρικοὶ καὶ μοναχοί, ὡς καὶ οἱ Ἐλλογιμώτατοι Καθηγηταί, εἰσηγηταὶ καὶ πρόεδροι τοῦ Συνεδρίου, ἀλλὰ καὶ ἅπαντες ὑμεῖς, Ὁσιώτατοι Ἱερομόναχοι, Μοναχοὶ καὶ Μοναχαί, οἱ ἐπιζητοῦντες τὴν ἀμοιβαίαν ὠφέλειαν διὰ τῆς ἐπικειμένης τριμήρου πνευματικῆς συντυχίας.

Ἐκ προοιμίου ἐπιτρέψατέ μοι νὰ συγχαρῶ τοὺς δύο ἐπωμισθέντας, ἐκουσίως καὶ εὐχαρίστως, τὸ βάρος τοῦ Συνεδρίου Πανοσιολογιωτάτους Καθηγούμενους: τὸν μὲν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ταύτης, Πανοσιολογιώτατον Ἀρχιμανδρίτην Νικηφόρον Ἀσπρογέρακαν, τὸν δὲ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Ἰωάννου Προδρόμου στό Λιβᾶδι, Πανοσιολογιώτατον Ἀρχιμανδρίτην Χριστοφόρον Ἀραβανῆν, τίς περὶ αὐτοὺς μοναστικὲς ἀδελφότητές καὶ ὅλους τοὺς ἀδελφούς μας, κληρικούς καὶ λαϊκούς, οἱ ὅποιοι ἐξ εὐλαβείας πρὸς τὸ σεπτὸν πρόσωπον τῆς Παναγίας μας καὶ ἀγάπης πρὸς τὴν Ἁγίαν

μας Ἐκκλησίαν ἐκοπίασαν ἤδη καί θά συνεχίσουν κατά τό προσεχές τριήμερον νά προσφέρουν διά τήν ἀπρόσκοπτον διεξαγωγήν τοῦ Συνεδρίου.

Προσφιλέστατοί μοι πατέρες καί ἀδελφοί, «οἱ -κατά τόν Θεολόγο Γρηγόριο- κάτω καί ὑπέρ τά κάτω· οἱ ἐν ἀνθρώποις καί ὑπέρ τά ἀνθρώπινα· οἱ δεδεδεμένοι καί ἐλεύθεροι· οἱ κεκρατημένοι καί ἀκράτητοι· ὧν οὐδέν ἐν κόσμῳ καί πάντα τά ὑπέρ κόσμον»⁶ «χαίρετε, καταρτίζεσθε, παρακαλεῖσθε, εἰρηνεύετε»⁷. «Ἀπολαύσατε τοῦ (τριημέρου τούτου) συμποσίου τῆς Πίστεως»⁸ «καί ὁ Θεός τῆς ἀγάπης καί τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν. Ἀμήν»⁹.

⁶ Κατά Ἰουλιανοῦ στηλιτευτικός Α'.

⁷ Β' Κορ. 13, 11.

⁸ Πρβλ. Ἱ. Χρυσοστόμου, Κατηχητικός λόγος εἰς τό Ἅγιον Πάσχα.

⁹ Β' Κορ. 13, 11.